

H2 גמל GAMAL (37/114) viedä loppuun (luonnos)

2 HEPREA, SANAT, <https://www.gen.fi/h2.html>

H2 ג GIMEL, <https://www.gen.fi/h2-g.html>

H2 גמ GIMEL–MEM, <https://www.gen.fi/h2-gm.html>

H2 גמל gamal (37/114) viedä loppuun

<https://www.gen.fi/h2-gml.html>

SISÄLLYSLUETTELO

0. Tallenteet ja dokumentit
1. Ensimmäinen esiintymä
2. Sukulaiset
  - 2.1 Identtiset
  - 2.2 Sisarukset
  - 2.3 Serkut
  - 2.4 Pikkuserkut
3. Verbi
  - 3.1 Pa'al
    - 3.1.1 Merkitykset M. Liljeqvistin sanakirjassa
    - 3.1.2 Pa'alin merkityksiä
  - 3.2 Nif'al
  - 3.3 Pi'el
  - 3.4 Pual
  - 3.5 Hitpael
  - 3.6 Hif'il
  - 3.7 Huf'al
4. Sanat Tanachissa
5. Muut sanat
6. Nimet Tanachissa
7. Muut nimet
8. Sanat muissa kielissä
9. Kristus-saarnaa

0. TALLENTEET JA DOKUMENTTEJA

Kristus kirjaimissa 6, Gimel 1/6, 22.10.2017 (0.49)
(tunnin alkupuolella kuva ja ääni eivät kulje tasatahdissa, pahoittelen)

AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/pbdt58v0qb6x/>

Youtube-video: <https://youtu.be/OakfnUM6VsY>

Tekstiedostot: <https://www.gen.fi/h6k-3-gimel.html>

<https://www.gen.fi/h2-gml.html>

Kristus kirjaimissa 7, Gimel 2/6, 29.10.2017 (0.45)

AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/pyftp8q31bsp/>

Youtube-video: <https://youtu.be/tzbM7TG07Tc>

Tekstiedosto: <https://www.gen.fi/h2-gml.html>

Kristus kirjaimissa 8, Gimel 3/6, 5.11.2017 (0.45)
 AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/pmjiyfmbv0g9/>
 Youtube-video: https://youtu.be/3_qf7zd-cfc
 Tekstitiedosto: <https://www.gen.fi/h2-gml.html>

H6K 3 Gimel
<https://www.gen.fi/h6k-3-gimel.html>
 H7 גמליאל Gamliel (Gamaliel)
<https://www.gen.fi/h7-gmljxl.html>

1. ENSIMMÄINEN ESIINTYMÄ

√גמל j. gamal (37x, H1508, 1. Moos. 21:8) viedä loppuun, saattaa valmiiksi, kehittyä täydellisesti: vieroittaa (imettää kylläiseksi), kypsyä, kypsyttää, maksaa, kostaa, hyvittää, palkita, tehdä hyvin

5 Abraham oli sadan vuoden vanha, kun hänen poikansa Iisak syntyi hänelle.

6 Saara sanoi: "Jumala on saattanut minut naurunalaiseksi; kuka ikinä saa tämän kuulla, se nauraa minulle".

7 Hän sanoi vielä: "Kuka olisi tiennyt sanoa Abrahamille: Saara on imettävä lapsia? Nyt minä kuitenkin olen synnyttänyt hänelle pojan hänen vanhoilla päivillään."

8 Poika kasvoi, ja hänet vieroitettiin (vajigamal P). Abraham laittoi suuret pidot siksi päiväksi, jona Iisak vieroitettiin (higamel). (1. Moos. 21:5–8)

וַיְגַדֵּל הַיָּלֵד וַיְגַמֵּל
 וַיַּעַשׂ אֲבָרְהָם מְשֻׁתָּה גָדוֹל
 בְּיוֹם-הַגְּמִל אֶת-יִצְחָק:
 בְּרֵאשִׁית כ"א ה'

2. SUKULAISET

2.1 IDENTTISET

√גלם galam j. (1/6) olla muodoton: kääriä mytyksi,
<https://www.gen.fi/h2-glm.html>

[*√גםל lagam Hirsch: **to absorb**]?

אלגומים אֶלְגוּמִים algumim (?) mask. mon. (H0405B)
jalopuulaji, santelipuu

[*√מגל lamag Hirsch: **to stand out; be rare**]?

אלמוגים אֶלְמוּגִים almugim mask. mon. (H0468)
jalopuulaji, santelipuu

2.2 SISARUKSET

√גבל gaval (5/262) asettaa raja, rajoittua, olla reunassa,
<https://www.gen.fi/h2-gbl.html>

√גמר gamar (5/16) loppua, hävitä olemattomiin, päättyä, saattaa päätökseen,
<https://www.gen.fi/h2-gmr.html>

√קמל kamal (2x) kuihtua, <https://www.gen.fi/h2-qml.html>

2.3 SERKUT (luonnos)

√גבר gavar **overpower; control through physical strenght**

√גור gur **live fearfully**

√גפר gafar **protect from seepage**

√יבל jabal **bring home**

√ימר jamar **exchange**

- √ כַּבַּל kaval **restrain**
- √ כוֹל kol **contain a measured quantity**
- √ כָּמַר kamar **excite**
- √ כַּפַּל kafal **double**
- √ קָבַל kaval **counter; be opposite**
- √ קוֹל kol **sound; multiply noise**

2.4 PIKKUSERKUT (luonnos)

- √ כָּבַר kavar **empower to remove**
- √ כּוּר kur **purify, repair and correct**
- √ כָּנַר kanar **emit sounds**
- √ כָּפַר kafar **cover; protect**
- √ קָבַר kavar **bury in the ground**
- √ קוּר kor **dig for source and connection**

3. VERBI

3.1 PA'AL (34x)

3.1.1 M. LILJEQVISTIN SANAKIRJA

suorittaa loppuun

1. kasvattaa

kasvattaa kypsiä manteleita – 4. Moos. 17:23

גָּמַל נְשָׂקִים גַּמַל שְׂקִים

2. vieroittaa (lapsi) – 1. Sam. 1:23

3. tehdä, toimia, menetellä
tehdä pahaa – 1. Moos. 50:15

גַּמַּל הַרְעָה גמל הרעה

tehdä hyvää – 1. Sam. 24:18

גַּמַּל הַטוֹבָה גמל הטובה

4. tehdä hyvää (jollekin ilmaistaan prepositiolla עַל) – Ps. 142:8
tehdä hyvin itseään kohtaan – Sananl. 11:17

גַּמַּל נִפְשׁוֹ גמל נפשו

5. maksaa (jollekin לְ) – 5. Moos. 32:6

6. kostaa (jollekin עַל) – Joel 4:4 [3:4]

3.1.2 PA'ALIN MERKITYKSIÄ

tehdä täydelliseksi, olla täydellinen, kehittyä täydellisesti, **to make complete, be perfect, develop completely**: vieroittaa (imettää kylläiseksi), maksaa, kostaa, hyvittää, korvata, palkita, tehdä (hyvin), kypsyä, kypsyttaa, **to wean**, ("breastfeed saturated"), **pay, revenge, recompense, compensate, reward, do, render (well), ripen**

kypsyä, kypsyttaa, **to ripen** (Jes. 18:5)

בְּכֹר בִּיכָר

הַשְּׂבִיל הַיִּשְׁבִּיל

הַיִּרְקוֹת גַּמְלוֹ. הַיִּרְקוֹת גמלו.

gamal chesed PBH tehdä laupeus, "tehdä liittouskollisuus täydeksi",
to deal kindly

גַּמַּל חֶסֶד גמל חסד

עָשָׂה טוֹבָה לְמִישָׁהּ עֲשֵׂה טוֹבָה לְמִישָׁהּ

NH (verbitaul. 1, 1-א) kypsyä, kypsyttää, vieroittaa, maksaa, kostaa, sovittaa

לְ maksaa, korvata jollekulle

מִן vieroittaa tai saada lakkaamaan jostakin

perf. גָּמַל

impf./fut. יִגְמַל

imperat. גָּמְלוּ, גָּמְלִי, גַּמּוּל גָּמַל

akt. partis./pres. גּוֹמְלוֹת, גּוֹמְלִים, גּוֹמְלֵת, גּוֹמֵל

pass. partis. (BH 3x) גּוֹמְלוֹת, גּוֹמְלִים, גּוֹמְלָהּ, גּוֹמְלוֹ

inf. לִגְמוֹל לְגָמַל ligmol

3.2 NIF'AL

נִגְמַל נִגְמַל nigmal (3x, 1. Moos. 21:8 [2x], 1. Sam. 1:22)

BH tulla vieroitetuksi, olla vieroitettu, **to be weaned**

MH olla kypsynyt, kypsytetty, korvattu, maksettu, tehty jollekin,
to be ripened, rewarded, repaid, recompensed, done to someone

NH pidättyä, tulla vieroitetuksi, parannetuksi riippuvuudesta, **to desist,**
be cured of addiction, saada maksu

NH (verbitaul. 65, 1-ב) מִן vieroittaa jostakin

impf./fut. יִגְמַל יִגְמַל

imperat. הִגְמְלִי הִגְמְלִי, הִגְמַל הִגְמַל

הִיגַמְלוּ הִגְמָלוּ

partis./pres. נִגְמָלוּ, נִגְמָלְתָּ, נִגְמָלְתָּ

inf. לְהִיגַמֵּל להִיגַמֵּל lehigamel

3.3 PI'EL

גִּימַל גִּמְלָה gimel NH (verbitaul. 178) vieroittaa, ajaa tai ratsastaa
kamelilla, **to wean, to drive a camel**

perf. גִּמַּל

impf./fut. יִגְמַל

imperat. גִּמְלוּ, גִּמְלֵי, גִּמְלֵי

partis./pres. מְגַמְלוּ, מְגַמְלְתָּ, מְגַמְלְתָּ

inf. לְגַמֵּל לגמל legamel

3.4 HITPAEL

הִתְגַּמַּל הִתְגַּמְלוּ hitgamel NH päästä tavastaan eroon, vieroittaa itsensä,
"vieroittautua", kuntoutua jostakin (alkoholi, huumeet yms.), **to wean
oneself away, be weaned, be rehabilitated from (alcohol, drugs etc.),
abstain, refrain**

NH (verbitaul. 135, 177) vieroittaa itsensä jostakin מִן־

perf. הִתְגַּמַּל

impf./fut. יִתְגַּמַּל

imperat. הִתְגַּמְלוּ, הִתְגַּמְלֵי, הִתְגַּמְלֵי

partis./pres. מִתְגַּמְלוּ, מִתְגַּמְלְתָּ, מִתְגַּמְלְתָּ

inf. להתגמל להַתְּגַמֵּל lehitgamel

3.5 HIF'IL

הגמיל הגְּמִיל higmil MH kypsytää

NH (verbitaul. 178, 1-ו) מִן־ vieroittaa, saada luopumaan, kuntouttaa
(alkoholismista, narkomaniasta jne.)

perf. הִגְמִיל

impf./fut. יִגְמִיל

imperat. הִגְמִילְךָ, הִגְמִילִי, הִגְמִיל

partis./pres. מִגְמִילִים, מִגְמִילָה, מִגְמִיל

מִגְמִילוֹת

inf. להגמיל להַגְּמִיל lehagmil

3.6 HUF'AL

הוגמל הוּגְמַל hugmal MH (verbitaul. 213, 1-ו) tulla täytetyksi, korvatuksi,
maksetuksi

perf. הוּגְמַל

impf./fut. יוּגְמַל

partis./pres. מוּגְמַלְתָּ, מוּגְמַלְתְּ, מוּגְמַלְתְּ, מוּגְמַלְתְּ

מוּגְמַלְתְּ, מוּגְמַלְתְּ, מוּגְמַלְתְּ

4. SANAT TANACHISSA

4.1 GAMUL, VIEROITETTU

גמול גמול gamul adj. (pass. partis. 4x)

BH vieroitettu (lapsi), "kylläiseksi imetetty", **weaned (baby), "the one who has been breastfed saturated"**

PBH riistetty, osaton, **bereft, deprived**

MH palkittu, **rewarded**

NH se, joka on saanut maksun, **one who has been prepaid**

Matkalaulu, Daavidin virsi. Herra, minun sydämeni ei ole ylpeä, eivät minun silmäni ole korskeat. En minä tavoittele asioita, jotka ovat minulle ylen suuret ja käsittämättömät. 2 Totisesti, minä olen sieluni viihdyttänyt ja tyyntänyt: niin kuin vieroitettu lapsi äidin helmassa, niin kuin vieroitettu lapsi, niin on sieluni minussa. 3 Pane toivosi Herraan, Israel, nyt ja iankaikkisesti. (Ps. 131)

אם לא שׁוֹיִתִּי וְדוֹמְמֹתִי נִפְשִׁי
כְּגִמְלַת עָלַי אִמּוֹ כְּגִמְלַת עָלַי נִפְשִׁי:
תְּהִלִּים קל"א ב'

4.1.1 GMUL CHALAV, VASTAVIEROITETTU (NH)

gmul chalav NH? vastavieroitettu, "maidon vieroitettu", **weanling**

גְּמוּל-חֶלֶב גמול חלב

4.2 GMUL, PALKKIO

גמול גמול gmul mask. (19x, H1505, Tuom. 9:16) palkkio, maksu, korvaus, teko, **reward, pay, benefit, compensation, recompense, remuneration, action, deed**, NH kostotoimenpide, **reprisal**

16 Jos te nyt olette menetelleet uskollisesti ja rehellisesti tehdessänne Abimelekin kuninkaaksi ja jos olette kohdelleet hyvin Jerubbaalia ja hänen

perhettänsä ja jos olette palkinneet häntä siitä, mitä hänen kätensä ovat hyvää tehneet –

17 sillä sotihan minun isäni teidän puolestanne ja pani alttiiksi henkensä ja pelasti teidät Midianin käsistä,

18 mutta te olette tänä päivänä nousseet minun isäni perhettä vastaan ja surmanneet hänen poikansa, seitsemänkymmentä miestä, saman kiven päällä ja tehneet Abimelekin, hänen orjattarensa pojan, Sikemin miesten kuninkaaksi, koska hän on teidän veljenne. (Tuom. 9:16–18)

וְעַתָּה אִם בְּאַמְת וּבְתַמִּים עָשִׂיתֶם
וַתִּמְלִיכוּ אֶת-אַבְיִמֶלֶךְ
וְאִם טוֹבָה עָשִׂיתֶם עִם יְרֵבֶעֶל וְעִם-בֵּיתוֹ
וְאִם-כְּגִמּוּל יָדָיו עָשִׂיתֶם לוֹ:
שׁוֹפְטִים ט' ט"ז

4.3 GMULA, KORVAUS

גְּמוּלָה gmula fem. (3x, H1506, 2. Sam. 19:37 [36]) korvaus,
palkkio, kosto, teko, **compensation, recompense, reward, revenge, deed**

31 Gileadilainen Barsillai oli myös tullut Rogelimista ja meni kuninkaan kanssa Jordanille saattamaan häntä Jordanin yli.

32 Barsillai oli hyvin vanha, kahdeksankymmenen vuoden vanha. Hän oli elättänyt kuningasta tämän ollessa Mahanaimissa, sillä hän oli hyvin rikas mies.

33 Kuningas sanoi nyt Barsillaille: "Tule sinä minun mukani, niin minä elätän sinut luonani Jerusalemissa."

34 Mutta Barsillai vastasi kuninkaalle: "Montako ikävuotta minulla enää lienee, että menisin kuninkaan kanssa Jerusalemiin:

35 minä olen nyt kahdeksankymmenen vuoden vanha; osaisinko minä enää erottaa hyvää pahasta, tahi maistuisiko palvelijastasi miltään se, mitä hän syö ja mitä juo? Tahi kuuluisiko minusta enää miltään laulajain ja laulajattarien laulu? Miksi palvelijasi vielä tulisi herralleni, kuninkaalle, kuormaksi?

36 Ainoastaan vähän matkaa seuraa palvelijasi kuningasta tuolle puolelle Jordanin. Miksi kuningas antaisi minulle sellaisen korvauksen?"
(2. Sam. 19:34–36)

כְּמַעַט יַעְבֵּר עֲבָדְךָ אֶת־הַיַּרְדֵּן אֶת־הַמֶּלֶךְ׃
וְלָמָּה יִגְמָלֵנִי הַמֶּלֶךְ הַגְּמוּלָה הַזֹּאת׃
שְׂמוּאֵל ב' י"ט ל"ז

53 Vaikka Babel astuisi ylös taivaaseen, vaikka se korkeuteen linnansa vahvistaisi, sittenkin tulevat sille minulta hävittäjät, sanoo Herra.
54 Kuule, huuto Babelista, suuri hävityksen melske kaldealaisten maasta!
55 Sillä Herra hävittää Babelin ja lopettaa sieltä suuren äänten melun. Heidän aaltonsa pauhaavat kuin suuret vedet, korkea on heidän äänensä kohina.
56 Sillä hävittäjä käy Babelin kimppuun, ja sen sankarit vangitaan, heidän jousensa murretaan; sillä Herra on koston Jumala: hän maksaa tarkoin.
(Jer. 51:53–56)

כִּי בָא עָלֶיהָ עַל בְּכַל שׂוֹדָד
וְנִלְכְּדוּ גְבוּרֶיהָ חֲתָתָהּ קִשְׁתֹּתָהּ
כִּי אֵל־גְּמִלוֹת יְהוָה שָׁלֵם יִשְׁלָם׃
יִרְמִיָּה נ"א נ"ו

4.4 GAMAL, KAMELI

גמל גְּמָל gamal mask., fem. (54x, H1509, 1. Moos. 12:16) kameli,
"valmiiksi tehty", "täydellinen", "perille asti viejä", **camel**, "perfect",
"the one who takes to the destination"

גְּמָלִים mon.

גמלה גְּמָלָה gmala fem. PBH

aram. גמלא גְּמָלָא gamla, arab. دُجَمَل džamal,
kreik. κάμηλος kameelos, **camelus** [-ē-]

14 Kun Abram tuli Egyptiin, näkivät egyptiläiset, että Sarai oli hyvin kaunis nainen.

15 Kun faraon ruhtinaat olivat nähneet hänet, ylistelivät he häntä faraolle; ja vaimo vietiin faraon hoviin.

16 Abramia hän kohteli hyvin hänen tähtensä: hän sai pikkukarjaa, raavaskarjaa ja aaseja, palvelijoita ja palvelijattaria, aasintammoja ja kameleja.

17 Mutta Herra antoi kovien vitsausten kohdata faraota ja hänen hoviansa Sarain, Abramin vaimon, tähden. (1. Moos. 12:14–17)

וְלֶאֱבְרָם הֵיטִיב בְּעֵבֶרָה
וַיְהִי־לוֹ צֹאן וּבָקָר וְחֲמֹרִים
וְעֶבְדִים וְשֹׁפָחֹת וְאֲתֹנֹת וְגַמְלִים:
בְּרֵאשִׁית י"ב ט"ז

Kamelin omistaminen oli vaurauden symboli eli merkki. Kameli oli saastainen eläin eli sen lihaa ei saanut syödä, koska se märehti, mutta sillä ei ollut sorkkia (3. Moos. 11:4, 5. Moos. 14:7). Kamelin maitoa sen sijaan käytettiin ruokana, lantaa polttoaineena ja karvoista tehtiin vaatteita (Matt. 3:4). Kameli on Lähi-idän ihmisten arjen suurin eläin (Matt. 23:24). Raamatun kamelit olivat yksityytyräisiä dromedaareja, jotka saattoivat kasvaa yli kaksi metriä korkeiksi ja noin 3 metriä pitkiksi.

Tämä "erämaan laivana" tunnettu eläin kykenee taivaltamaan kuumassa ja kuivassa autiomaassa jopa 200 km päivässä ratsastaja selässään. Samoin se voi juoda suolaista vettä tai tulla toimeen päiväkausia kokonaan ilman vettä.

Lisätietoja kamelin ihmeellisyydestä Pekka Reinikaisen kirjassa "Eläimet opettavat", TV7 Kustannus 2016.

hakash sheshavar et gav hagamal NH olki, joka katkaisi kamelin selän, viimeinen pisara

הַקֵּשׁ שֶׁשְׁבַר אֶת־גֵּב־הַגָּמֶל
הַקֵּשׁ שֶׁשְׁבַר אֶת גֵּב הַגָּמֶל

4.4.1 GAMAL NEMERI, KIRAHVI (NH)

gamal nimeri NH kirahvi, vanh. sirahvi, "leopardimainen kameli",
Giraffa camelopardalis, giraffe, camelopard, "leopardish camel",
 NHL džiraf

גַּמַּל נִמְרִי גַּנְל נִמְרִי
 גִּירָף גִּירָף

4.4.2 GMAL HATSON, LAAMA (NH)

gmal hatson NH laama, "pikkukarjan kameli", llama, Lama glama,
 NHL lama mask., fem.

גַּמַּל-הַצֹּאן גַּמַּל הַצֹּאן
 לָמָּה לָמָּה

4.4.3 GMAL EZ, LAAMA (NH)

gmal ez NH laama, "vuohen kameli", llama, Lama glama,
 NHL lama mask., fem.

גַּמַּל-עֵז גַּמַּל עֵז

4.4.4 GMAL SHLOMO, RUKOILIJASIRKKA (NH)

gmal Shlomo NH rukoilijasirkka, "Salomon kameli", praying mantis, Mantidae

גַּמַּל-שְׁלֹמֹה גַּמַּל שְׁלֹמֹה

Vertaa "parat Moshe rabenu, moshit hasheva" leppäkerttu, "opettajamme
 Mooseksen lehmä", *Coccinella septempunctata*.

פְּרַת-מֹשֶׁה רַבֵּנוּ פְּרַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ
 מוֹשִׁית-הַשְּׁבַע מוֹשִׁית הַשְּׁבַע

4.5 TAGMUL, HYVÄ TEKO

תגמול tagmul mask. tav-nomini (1x, H8054, Ps. 116:12)

hyvä teko, anteliaisuus, runsaskätisyys, maksu, palkkio, **good deed, generosity, bounty, recompense, reward, benefit**, NH vastatoimenpide, kosto **revenge, reprisal**

12 Kuinka minä maksan Herralle kaikki hänen hyvät tekonsa minua kohtaan?

13 Minä kohotan pelastuksen maljan ja huudan avukseni Herran nimeä.

14 Minä täytän lupaukseni Herralle kaiken hänen kansansa edessä. (Ps. 116:12–14)

מָה אָשִׁיב לַיהוָה כָּל־תְּגִמּוּלוֹהֵי * עָלַי:
תהלים קט"ז י"ב

* aram. suff., hebr. יוֹ-

4.5.1 PE'ULAT TAGMUL, KOSTO (NH)

pe'ulat tagmul fem. NH kosto, kostotoimenpide, "maksun toimenpide", **retaliation, revenge, vengeance, reprisal, requital**

פְּעוּלַת־תְּגִמּוּל פְּעוּלַת תגמול

4.5.2 KUPAT TAGMULIM, VAKUUTUSRAHASTO (NH)

kupat tagmulim fem. NH vakuutusrahasto, eläkerahasto, eläkekassa, **pension fund, provident fund**

קִפְּת־תְּגִמּוּלִים קופת תגמולים

5. MUUT SANAT (luonnos)

5.1 גומל gomel mask. (akt. partis.) PBH tekijä, hyväntekijä, pelastaja,

vapahtaja, vastavuoroisesti toimiva, vastaavuussuhteessa oleva, **doer, benefactor, redeemer, reciprocator, correlative**

birkat hagomel fem. MH kiitosrukous pelastuksesta, "pelastajan siunaaminen"

בְּרֵכַת־הַגּוֹמֵל ברכת הגומל

5.2 גּוֹמְלִים גּוֹמְלִים gomlim mask. mon. (akt. partis.) PBH vastavuoroisuus, "hyvää tekeväiset", **mutuality, reciprocity**

5.3 גּוֹמְלִין גּוֹמְלִין gomlin mask. mon. (akt. partis., aram. päätte) PBH vastavuoroisuus, "hyvää tekeväiset", **mutuality, reciprocity**

5.4 גִּימּוֹל גִּימּוֹל gimol mask. PBH kuonokoppa (joka estää imemästä), **muzzle (which prevents from sucking)**

5.5 גִּימָל גִּימָל gimel fem. PBH gimel-kirjain, "kameli, kamelin kaula", **"neck of camel"**, kreik. Γ γάμμα gamma > lat. C, G
H6K Gimel, <https://www.gen.fi/h6k-3-gimel.html>

NH (sotilaslangi) sairasloma, chufshat machala

חֻפְּשַׁת־מַחְלָה חופשת מחלה

5.6 גַּם גַּם gam mask. PBH gamma (kreikan kirjain)

5.7 גָּמָא גָּמָא gama mask. PBH gamma (kreikan kirjain)

5.8 גִּמּוּל גְּמוּל gimul NH kypsyys, kypsyminen, kypsyttäminen,
ripeness, ripening, maturing

5.9 גְּמִילָה גְּמִילָה gmila fem. (pa. verbaalisubst.) PBH palkitseminen,
korvaaminen, rewarding, recompensing, NH vieroittaminen, kypsyminen,
weaning, withdrawal, ripening, maturation

5.10 גְּמִילוֹת גְּמִילוֹת gmilut fem. PBH hyväntahtoisuus, suopeus, armollisuus,
hyvän tekeminen, palkkio, maksu, benevolence, charity, payment, reward, deed,
recompense

gmilut chasadim, gmilut chesed, koroton laina (köyhälle), hyvän
tekeminen, ihmisrakkaus, "liittouskollisuuksien täydeksi tekeminen",
loan (to the poor) without interest, charity, benevolence, philanthropy

גְּמִילוֹת-תְּחָדִים גְּמִילוֹת חֲסָדִים
גְּמִילוֹת-תְּחָדִים גְּמִילוֹת חֲסָדִים

5.11 גְּמֻלָּה גְּמֻלָּה gemel mask. NH eläke, eläkeraha, eläkevakuutusohjelma,
pension (money), recompense, pension insurance plan

kupat gemel fem. NH eläkekassa, eläkerahasto, provident fund

קִפְת־גְּמֻלָּה קופת גמל

5.12 גָּמַל גָּמַל gamal mask. (ammattin.) PBH kamelinajaja, kamelin omistaja,
camel driver, cameleer

5.13 גְּמִלְאוֹת גְּמִלְאוֹת gimla'ut fem. NH eläkkeellä oleminen, eläkeläisyys,
eläkeoikeus, retirement, right or title to receive a pension

5.14 גמלאי גמלאי gimlai mask. NH eläkeläinen, **pensioner, retiree**

גמלאית גמלאית gimla'it

גמלאות גמלאות gimla'ot, גמלאים גמלאים gimla'im

5.15 גמלה גמלה gamla fem. PBH laskuportaat, laskusilta, laivan laiturilankku, "kameli", "perille menemisväline", **gangway, gangboard**

(aram. גמלא לaskuportaat; kameli)

6. NIMET TANACHISSA

6.1 BEET-GAAMUL

Beit Gamul paik. (1x, H0967, Jer. 48:23) [Beet-Gaamul], Bet-Gamul, "koston, palkkion, hyvityksen, maksetun, kylläisen tai täytetyn työn talo", **Beth-Gamul, "house of revenge, reward or recompense"**

בֵּית-גַּמּוּל בית גמול

Kaupunki Moabin maassa, mahdollisesti nykyinen Džumeil (el-Jemeil), joka sijaitsee Dibonin kaupungin itäpuolella noin 30 km Kuolleestamerestä itään, Ein-Gedin kohdalla.

Häpeään on joutunut Moab, sillä se on kukistettu. Valittakaa ja huutakaa, julistakaa Arnonin äyräillä, että Moab on hävitetty. 21 Tuomio on tullut tasangon maalle, Holonille, Jahasille ja Meefaatile, 22 Dibonille, Nebolle ja Bet-Diblataimille, 23 Kirjataimille, Bet-Gamulille ja Bet-Meonille (Jer. 48:20–23)

וְעַל קִרְיָתָיִם וְעַל בֵּית-גַּמּוּל וְעַל בֵּית-מְעוֹן:
יִרְמִיָּה מ"ח כ"ג

6.2 GAAMUL

גמול גמול Gamul erisn. mask. (1x, H1504, 1. Aik. 24:17) [Gaamul]
Gamul, "maksettu, kylläinen, täytetty työ"

Gamul oli 22. pappisosaston johtaja Daavidin aikana n. 1000 eKr.

1 Nämä olivat Aaronin poikien osastot: Aaronin pojat olivat Nadab, Abihu, Eleasar ja Itamar.

2 Mutta Nadab ja Abihu kuolivat ennen isäänsä, eikä heillä ollut poikia. Niin palvelivat ainoastaan Eleasar ja Itamar pappeina.

3 Daavid yhdessä Sadokin kanssa, joka oli Eleasarin poikia, ja Ahimelekin kanssa, joka oli Itamarin poikia, jakoi heidät osastoihin heidän palvelusvuorojensa mukaan. 4 Kun Eleasarin pojilla havaittiin olevan enemmän päämiehiä kuin Itamarin pojilla, jaettiin heidät niin, että Eleasarin pojat saivat kuusitoista päämiestä perhekunnilleen ja Itamarin pojat kahdeksan päämiestä perhekunnilleen.

5 Heidät jaettiin arvalla, toiset niin kuin toisetkin, sillä pyhäkköruhtinaat ja Jumalan ruhtinaat otettiin sekä Eleasarin pojista että Itamarin pojista. 6 Ja Semaja, Netanelin poika, kirjuri, joka oli Leevin sukua, kirjoitti heidät muistiin kuninkaan, päämiesten, pappi Sadokin ja Ahimelekin, Ebjatarin pojan, sekä pappien ja leeviläisten perhekuntien päämiesten läsnä ollessa. Yksi perhekunta otettiin vuorotellen Eleasarin ja Itamarin suvusta.

7 Ensimmäinen arpa tuli Jehojaribille, toinen Jedajalle – –
17 21. Jaakinille, 22. Gamulille (1. Aik. 24:1–7, 17).

לְיָכִין אֶחָד וְעֶשְׂרִים לְגַמּוּל שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים:
דברי הימים א' כ"ד י"ז

6.3 GEMALLI

גמלי גמלי Gmali erisn. mask. (1x, H1510, 4. Moos. 13:12 [13]) Gemalli,
"kamelin omistaja", "se, jolla on perille asti viejä", "minun kamelini",
"camel possessor", "my camel"
LXX Γαμαλί Gamali

Danin sukukunnan päämies 1400-luvun alussa eKr. Hänen poikansa Ammiel oli yksi 12:sta Mooseksen lähettämästä vakoojasta.

- 1 Herra puhui Moosekselle sanoen:
- 2 "Lähetä miehiä vakoilemaan Kanaanin maata, jonka minä annan israelilaisille; lähettäkää mies kustakin isien sukukunnasta, ainoastaan niitä, jotka ovat ruhtinaita heidän keskuudessaan".
- 3 Niin Mooses lähetti heidät Paranin erämaasta Herran käskyn mukaan; kaikki ne miehet olivat israelilaisten päämiehiä.
- 4 Nämä olivat heidän nimensä:

- Ruubenin sukukunnasta Sammua, Sakkurin poika,
- 5 Simeonin sukukunnasta Safat, Hoorin poika,
- 6 Juudan sukukunnasta Kaleb, Jefunnen poika,
- 7 Isaskarin sukukunnasta Jigal, Joosefin poika,
- 8 Efraimin sukukunnasta Hoosea, Nuunin poika,
- 9 Benjaminin sukukunnasta Palti, Rafun poika,
- 10 Sebulonin sukukunnasta Gaddiel, Soodin poika,
- 11 Manassen sukukunnasta Joosefin sukukuntaa Gaddi, Susin poika,
- 12 Danin sukukunnasta Ammiel, Gemallin poika,
- 13 Asserin sukukunnasta Setur, Mikaelin poika,
- 14 Naftalin sukukunnasta Nahbi, Vofsin poika,
- 15 Gadin sukukunnasta Genuel, Maakin poika.
- 16 Nämä olivat niiden miesten nimet, jotka Mooses lähetti maata vakoilemaan. Mutta Mooses kutsui Hoosean, Nunin pojan, Joosuaksi. (4. Moos. 13:1–16)

לְמִטָּה-דָּן עַמִּיאֵל בֶּן-גַּמְלִי:
במדבר י"ג י"ב

6.4 GAMLIEL

גַּמְלִיֵּאל henk., mask. (5x) Gamliel, "minun täydellisyyteni, hyvitykseni, palkkioni, maksuni, kostoni on Jumala", <https://www.gen.fi/h7-gmljxl.html>

7. MUUT NIMET

7.1 GMULA

גמולה גְּמוּלָה Gmula henk., fem. (pass. partis.) NH Gmula,
"maksettu, kylläinen, täytetty työ, korvaus, palkkio"

7.2 GAMLA

גמלא גְּמָלָא Gamla henk., mask. PBH (aram. kameli st. det.) Gamla,
"kameli, perille asti viejä"

Ylimmäisen papin isä toisen temppelin rakentamisen aikana: Joosua (eli Jeesus!) Gamlan poika.

יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־גְּמָלָא יְהוֹשֻׁעַ בֶּן גַּמְלָא
יומא ג' ט'

8. SANAT MUISSA KIELISSÄ

1. kreikan gamma- sekä latinan c- ja g-kirjaimet
2. kreikan, latinan, englannin, suomen ym. kameli-sana

9. KRISTUS-SAARNAA

31 Sillä välin opetuslapset pyysivät häntä sanoen: "Rabbi, syö!"

32 Mutta hän sanoi heille: "Minulla on syötävänä ruokaa, josta te ette tiedä."

33 Niin opetuslapset sanoivat keskenään: "Lieneekö joku tuonut hänelle syötävää?"

34 Jeesus sanoi heille: "Minun ruokani on se, että minä teen lähettäjäni tahdon ja täytän hänen tekonsa." (Joh. 4:31–34)

1 Tämän Jeesus puhui ja nosti silmänsä taivasta kohti ja sanoi: "Isä, hetki on tullut, kirkasta Poikasi, että Poikasi kirkastaisi sinut;

2 koska sinä olet antanut hänen valtaansa kaiken lihan, että hän antaisi iankaikkisen elämän kaikille, jotka sinä olet hänelle antanut.

3 Mutta tämä on iankaikkinen elämä, että he tuntevat sinut, joka yksin olet totinen Jumala, ja hänet, jonka sinä olet lähettänyt, Jeesuksen Kristuksen.

4 Minä olen kirkastanut sinut maan päällä: Minä olen täyttänyt sen työn, jonka sinä annoit minun tehtäväkseni.

5 Nyt, Isä, kirkasta sinä minut luonasi sillä kirkkaudella, joka minulla oli sinun luonasi, ennen kuin maailma olikaan." (Joh. 17:1–5)

30 Kun nyt Jeesus oli ottanut hapanviinin, sanoi hän: "Se on täytetty", ja kallisti päänsä ja antoi henkensä. (Joh. 19:30)

MUUT SANAT (kesken)

24. גְּמֻלוֹן adj. & m. PBH **hyvin suuri, valtava**
25. גְּמֻלוֹנוֹת f. NH **ylisuuri koko**
26. גְּמֻלוֹנִי adj. NH **hyvin suuri, valtava**
27. גְּמֻלוֹנוּיֹת NH f. **jättikokoisuus**
28. גְּמֻלוֹת f. NH **kypsyys**
29. גְּמֻלוֹת f. NH **kamelinajo, kameliratsastus**
- 30B. גְּמֻלִי adj. MH **kamelimainen, kameli-**
32. גְּמֻלָּן adj. PBH **hyvin suuri, valtava**
33. גְּמֻלָּנִי adj. NH **hyvin suuri, valtava**
34. גְּמֻלָּנוּיֹת NH f. **jättikokoisuus**
35. גְּמֻלָּת f. PBH **kamelikaravaani, kamelikomppania**
36. הַגְּמֻלָּה f. NH **vieroitus, pidättyminen, kypsyminen**
37. הַגְּמֻלוֹת f. NH **vieroittaminen, pahasta tavasta vapauttaminen**
38. הַתְּגֻמֻלוֹת f. NH **"vieroittaminen", kypsyminen, pidättäytyminen**
- . גְּמֻלָּה gimla fem. NH **eläke, etuus, elinkorko,**
"täydellistämiskorvaus",

pension, retirement, benefit, annuity (mon. גְּמָלוֹת tai גְּמְלָאוֹת), aram.
גְּמָלָא

בְּגְמָלָאוֹת eläkkeellä, **retired**

גִּימְלַת אַבְטָלָה גְּמְלַת-אַבְטָלָה fem. työttömyyskorvaus,
työttömyyseläke, **unemployment benefit, pension dole**

יָצָא לְגִימְלָאוֹת יָצָא לְגְּמָלָאוֹת jäädä eläkkeelle, "mennä
eläkkeille", **to retire to pension**

24. גְּמָלוֹן adj. & mask. PBH hyvin suuri, valtava, "suuri kuin kameli",
very large,
huge, "big as a camel", NH jättikoko, **king-size, rakennuksen pääty,**
päätykolmio, gable (kolmiomainen, kamelin kyttyrän muotoinen)

25. גְּמְלוֹנוֹת fem. NH ylisuuri koko, **overlarge size**

26. גְּמְלוֹנִי adj. NH hyvin suuri, valtava, "suuri kuin kameli", **very large,**
huge,
"big as a camel"

27. גְּמְלוֹנוּיִת fem. NH jättikokoisuus, **largeness, great size**

28. גְּמָלוֹת fem. NH kypsyyss, **ripeness, maturity**

29. גַּמְלוֹת fem. NH kamelinajo, kameliratsastus, **cameleering**
30. גַּמְלִי adj. MH kamelimainen, kameli-, **of a camel, camel-like**
32. גַּמְלוֹן adj. PBH hyvin suuri, valtava, "suuri kuin kameli", **very large, huge,**
"big as a camel", NH mask. **jättikoko, king-size**
33. גַּמְלוֹנִי adj. NH hyvin suuri, valtava, "suuri kuin kameli", **very large, huge,**
"big as a camel"
34. גַּמְלוֹנִיּוֹת NH fem. **jättikokoisuus, largeness, great size**
35. גַּמְלוֹת fem. PBH kamelikaravaani, kamelikomppania, **camel caravan, camelry**
(NH: סִסְסָת sairauskaava!)
36. הַגְּמָלָה fem. NH vieroitus, pidättyminen, kypsyminen, **weaning, withdrawal (drugs), abstension, ripening** [hif. verbaalisubst.]
37. הַגְּמָלוֹת fem. NH vieroittaminen, pahasta tavasta vapauttaminen, pidättyminen, **weaning, rehabilitation from bad habit, privation, abstension** [nif. verbaalisubst.]

38. הַתְּגַמְלוּת fem. NH "vieroittaminen", kypsyminen, pidättäytyminen, kuntouttaminen (alkoholista, huumeista jne.), **"weaning", ripening, abstension, holding back, rehabilitation (from alcohol, drugs etc.)**
[hitp. verbaalisubst.]